

Sur un Diaspine de la région de Chiraz (Iran)

Voraspis adlei Balachowski et Kaussari

Au cours d'une mission dans la région de Chiraz effectuée en compagnie du Dr. Remaudière, chef de laboratoire à l'Institut Pasteur de Paris, nous avons récolté sur les abricotiers une Cochenille, Diaspidina Chionaspi-forme, ayant envahi leur feuillage, recouvrant parfois en totalité.

L'attaque ressemblait beaucoup à celle de *Tecaspis asiatica* Arch. espèce répandue dans le Nord et le Centre de l'Iran; une étude approfondie nous a permis de constater qu'il s'agissait d'une espèce nouvelle du genre *Voraspis* créé par W. J. Hall pour trois espèces Afro-éthiopiennes: *V. carpenteri* Laing, *V. baufiniae* Hall, *V. nigeriensis* Vayss.

Mais dans la région paléarctique deux espèces ont été rattachées à ce genre: *V. nerii* New. spécifique de *Nerium oleander*, et *V. ceratoniae* Marchal dans tout le Nord-africain souvent nuisible à *Ceratonia siliqua* dont il provoque la chute partielle du feuillage. Elle vit aussi sur les feuilles de l'olivier et sur les feuilles et les fruits de *Argania spinosa* au Maroc.

L'espèce découverte dans le Sud de l'Iran (Chiraz) sur l'abricotier (*Prunus armeniaca*) est la troisième espèce du genre.

La diagnose a été faite dans le volume XIV de la Revue Filippo Silvestri.

Cette espèce se rapproche de *Voraspis ceratoniae* vivant sur le Caroubier, l'Olivier et l'Arganier en Afrique du Nord, dont elle diffère par la forme de L_1 , et nettement plus larges, moins spiniformes, et nettement plus en retrait par rapport à L_2 (au même niveau chez *Ceratonia*,) L_2 plus robuste et plus généralement étroites et coniques chez *Ceratonia*, des macropoes submédian nettement moins nombreux sur V_1 ; la présence de L^3 (absentes chez *Ceratonia*) et d'autres caractères dans le Revue XIV Filippo Silvestri.

Voraspis adlei Balachowski et Kaussari

یکنوع آفت جدید روی درخت زردآلو در جنوب ایران

در مسافرت ۱۳۳۴ که باتفاق آقای رمودیر Remaudière جهت مطالعه آفات بجنوب ایران رفته بودیم در یکی از باغات شیراز ملاحظه شد که درختان زردآلو مورد حمله حشره‌ای از خانواده Coccidae «شپشکهای نباتی» قرار گرفته است و منظره آلودگی شباهت داشت به *Tecaspis asiatica* Arch. که در مرکز و شمال ایران وجود دارد ولی پس از معاینه دقیق میکروسکوپی معلوم گردید اسپس جدیدی است از ژانر *Voraspis*.

ژانر مزبور توسط W. J. Hall. کشف شده برای سه اسپس Afro - éthiopiennes که عبارتند از: *Voraspis baufiniae* Hall., *Voraspis carpenteri* Laing. و بالاخره *Voraspis nigeriensis* Vayss.

اما تا کنون در نواحی Paléarctique از ژانر مزبور دو اسپس وجود داشت که یکی *V. ceratoniae* Marchal که حشره مزبور روی خرمنوب و زیتون در آفریقای شمالی وجود دارد. دیگری *V. nerii* Newstead. که روی خرزهره در آفریقای شمالی است سومین ژانر در ناحیه پالاه آرکتیک اسپس اخیر است که با اسم *V. adlei* Bal. et Kaussari نام گذاری شده است و از روی زردآلو (*Prunus armeniaca*) در شیراز جمع آوری گردیده. حشره مزبور در دو سطح برگ مخصوصاً در روی گلبرگها چسبیده و از شیره نباتی می مکد در اطراف محلی که ثابت شده برگ رنگ طبیعی خود را از دست داده برگ زرد درمی آید که بخوبی مشخص است.

صفات خارجی - سپر ماده بالغ رنگش سفید خالص است فرم سپر بیضی عریض و برجسته بوده پوست لاروی اول برنگ زردکاهی و در جلو قرار گرفته قطر سپر ۲٫۲ میلیمتر الی دو میلیمتر و نیم است.

پوپاریوم (Puparium) نر کشیده رنگش سفید برفی خط برجسته که در طول قرار گرفته (Carène) بخوبی مشخص است پوست لاروی اول زردکاهی طول سپر نر یک میلیمتر است. **مشخصات میکروسکوپی -** حشره بالغ بیضی کشیده جلد بدن کاملاً غشائی است. شاخ مخروطی شکل و از Soie محروم است.

استیگمات قدیمی دارای دو غده Peristigmatiques است استیگمات خلفی بدون غده و یا دارای یک غده است. عرض Pygidium از طول آن بیشتر است.

پیثریدیوم (Pygidium) عریض و بطور وضوح عرضش از طولش بیشتر است دارای سه زوج پالت ($L_1 - L_2 - L_3$) میباشد.

L_1 کاملاً از هم دور بوده و در کنار پیثریدیوم فرو رفته است کنار داخلی آن مایل و از کنار خارجی طولیتر است کنار خارجی L_1 دنداندار میباشد.

L_2 برجسته، فرمش تقریباً *Spatulé* است L_{2b} خیلی کوچک مخروطی و گاهی با بریدگیهای کنار پیثریدیوم اشتباه میشود.

L_3 بهمان فرم L_2 است اما کمی کوچکتر بوده و L_{3b} نامعلوم است. خارهای غدد (*Epines glandulaires*) خاری شکل و تعداد آن بدینقرار است:

بین L_1 و L_2 یک زوج - بین L_2 و L_3 یک زوج روی حلقه ششم یک زوج - روی حلقه پنجم ۳ الی ۴ عدد است و روی حلقه چهارم ۴ عدد است. روی حلقه های سوم خارهای غددی تبدیل به غده های غددی (*Tubercules glandulaires*) شده است.

سوراخ آنال مدور و در مرکز پیثریدیوم قرار گرفته قطر آن مختصر از عرض L_2 است در سطح پشتی ما کروپورها (*Macropores*) استوانهای کوتاه که دهانه آن بیضی است روی حلقه های پیثریدیوم دیده میشود و همچنین میکروپورهائی (*Micropores*) که مجرایش نخعی شکل است.

در حلقه های ۴ و ۵ ما کروپورها در دو ردیف روی هم قرار گرفته اما در حلقه های ۲ و ۳ ما کروپورها غیر منظم است و در ناحیه *Submedian* بجای ما کروپور میکروپور دیده میشود. غدد دور فرجی پنج دسته و مطابق فرمول زیر است:

۲۸ - ۲۰ (۲۰ - ۱۶) ۱۰ - ۸ غشاء در ناحیه داخلی بطنی که بسمت L_1 و L_2 کشیده میشود ضخیم میگردد.

سطح بطنی سر سینه و همچنین حلقه های *Prepygidiaux* از غدد مختلف مفروش شده و میکروپورهای نخعی شکل در ناحیه راسی (*Cephalique*) و سینه اولی (*Prothoracique*) مخلوط با آن غدد دیده میشوند.

محل انتشار - بطوریکه ذکر شد این حشره در اطراف شیراز از روی درختان زردالو جمع آوری شده و ممکن است در سایر نقاط جنوبی یافت گردد خسارت این آفت زیاد باعث ضعف اشجار شده و درختان آلوده مورد حمله حشرات چوبخوار میگردد.

این حشره برای حق شناسی از زحمات جناب آقای احمد حسین عدل وزیر سابق کشاورزی و تسهیلاتی که برای پیشرفت مطالعات علمی آزمایشگاه نمودند بنام مشارالیه گذارده شده است.